

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-I : RESEARCH METHODOLOGY AND MEDICAL STATISTICS

प्रथमं प्रश्नपत्रम् : अनुसंधानविधिः चिकित्सासांख्यिकी च

दिनांकः २८.०६.२०१३

समयः ९.०० तः १२.००

शुक्रवासरः

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (60 Marks)

1. 'अनुसंधान' शब्दस्य परिभाषां विलिख्य, विविध प्रकाराणां 'रिसर्च डिजायन्स' व्याख्या कृत्वा, भवतां कृते अनुसंधानसमस्यायाः चयनं कृत्वा रिसर्च डिजायन्स सोदाहरणेन लिखत ।
Define the term Research. Explain the different types of Research designs and formulate a Research design for your research problem. 20
2. आयुर्वेदे के-के विविधानुसन्धानक्षेत्राणि सन्ति, तेषां प्रमुखोद्देशान् विलिख्य, मौलिकानुसन्धानविधिं विलिखत ।
Describe various fields of Research in Ayurveda with their main objects. Write about the methods of fundamental Research. 20
3. टिप्पणी कार्या - Write Short notes 20
 - (1) ASU औषधिषु फार्मकोविजिलंसस्य का आवश्यकता ?
Need of Pharmacovigilance for ASU drugs.
 - (2) ए. ई. सी. - AEC.
 - (3) शोधपत्रस्य संगठनम् - Research article structuring.
 - (4) ब्लैक बॉक्स डिजायन्स - Black box design.

PART - B (40 Marks)

4. किं नाम् 'सांख्यिकी' ? इति विलिख्य । अंकशास्त्रे तथ्यानां संग्रहणविधीन्, तेषां वर्गीकरणं प्रस्तुतिकरणं च सविस्तरेण विवेच्यताम् ।
Define Statistics. What are the methods for collection, classification and presentation of data ? Explain in detail. 20
5. टिप्पणी कार्या - Write Short notes 20
 - (1) जैविक सांख्यिकी - Vital Statistics
 - (2) सहसम्बन्धस्य अवधारणा - Concept of co-relatrion.
 - (3) केन्द्रीयप्रवृत्तेः प्रमापाः - Measures of central tendency.
 - (4) काईस्क्वायर टेस्ट - Chi-Square test

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारम्भिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : AYURVEDA SAMHITA AND SIDDHANTA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : आयुर्वेद संहिता एवं सिद्धान्त

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. आयुर्वेदस्य, संहिताग्रन्थानां च ज्ञान प्रकाशने बीज चतुष्टयं कथं युक्तिसंगतमिति विवरणं 15
लिखत ।
Explain the relevance of Bija Chatustaya in understanding Samhita Grantha and Ayurveda.
2. आयुर्वेदमौलिकसिद्धान्तानां तथा च नव्यविज्ञानसिद्धान्तानां सहसमन्वयं, विश्लेषणं च 15
आवश्यकं, न वा इत्युपरि समीक्षा कार्या ।
Interpretation & correlation of basic principles of Ayurveda with contemporary science whether needed ? Justify.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) त्रिविध ज्ञानोपायाः । Trividha Jnanopaya.
 - (2) हस्तलिखित ग्रन्थाणां संग्रहविधिः । Collection phase of manuscriptology.
 - (3) शिलापुत्रक न्यायः । Shilaputraka Nyaya.
 - (4) चरक संहितायाः चतुष्काणां किं महत्त्वम् ।
Significance of Chatushkas of Charaka Samhita.

PART – B (50 marks)

4. “कार्यं धातुसाम्यं” तस्यकानि कारणानि ? तेषां कारणानां धातुसाम्यकार्ये कथं योगदानम् 15
? इत्यपि लिखत ।
Which are the Karana for Karya namely Dhatusamya ? Describe them along with their role in Dhatusamya.
5. आयुषो लक्षणं, पर्यायैरुपलब्धाः अर्थाश्च लिखित्वा, शारीरमानसिकचिकित्सायाः महत्त्वमपि 15
वर्णयत ।
Write the characteristics features and meanings derived from synonyms of Ayu. Describe importance of Sharira and Mana in clinical practice.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) अभ्युपगमसिद्धान्तः । Abhyupagama Siddhanta.
 - (2) युक्तिप्रमाणस्य चिकित्सायां महत्त्वम् ।
Importance of Yukti Pramana in Chikitsa.
 - (3) वात-पित्त-कफानां आत्मरूपाणि । Aatmarupa of Vata-Pitta-Kapha.
 - (4) सुश्रुतानुसारेण सृष्टिक्रमम् ।
Theory of evolution according to Sushruta Samhita.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : DRAVYAGUNA VIGYAN

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : द्रव्यगुणविज्ञान

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. 'बहिःपरिमार्जन औषधकर्म' इत्येनन भवन्तः किं जानन्ति ? चरकोक्त बहिपरिमार्जनीय 15
द्रव्यवर्गं कस्मिन् अध्याये निर्दिष्टानि ? तान् वर्गान् तेषां प्रयोगपक्षं च स्पष्टयत् ।
What do you understand by Bahiparimarjan Aushadhakarma ? In which chapter
Charak has explained the Bahiparimarjan Dravyavarga. Enumerate their name
and the therapeutic utility.
2. अग्निमाद्यहर, अतीसारहर एवं आनाहहर द्रव्यकर्माणि सोदाहरणं विशदीकुरुत । 15
Write in detail with examples about Karmas mentioned in the management of
Agnimandhya, Atisara and Anaha.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(1) मात्रा एवं अनुपान । Dose and vehicle.
(2) गुर्वादिगुण प्रयोजनम् । Importance of Gurvadi Guna.
(3) विचित्रप्रव्यापारब्दता । Vichitrapravyaparbdata.
(4) विपाक भेदानि - उपलब्धि हेतु । Varieties of Vipaka & Upalabdhi Hetu.

PART – B (50 marks)

4. अधोलिखितं सूत्रं पूर्णं कुरु एवं सोदाहरणैः विस्तृतं विवेचनीयम् । 15
Complete the Sutra given bellow and describe in detail with illustration.
“इदमेवंप्रकृत्येवंगुण.....”
5. द्रव्यगुणविज्ञाने देशप्रविचारस्य महत्त्वं उपयोगितां च विवेचयत् । 15
Describe the importance and applicability of Desha Pravichar in Dravyaguna
Vigyan.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(1) G.M.P.
(2) विदारिगंधा वृष्य सर्वदोषहराणाम् । Vidarigandha Vrishya Sarvadoshaharanam.
(3) निघण्टुआदर्श । Nighantuadarsha.
(4) प्रशस्तभेषज लक्षणानि । Prashastabheshaja Lakshanani.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : KAUMARBHRITYA – BALA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : कौमारभृत्य - बालरोग

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. बाल्यावस्थायां मानसिकविकाराणां कारणानि लक्षणानि चिकित्सांश्च 15
आयुर्वेदाधुनिकमतानुसारेण वर्णयत ।
Describe the childhood psychological disorders, causes, symptoms and treatment according to Ayurvedic and modern concept.
2. स्वस्थ-बालकस्य एवं नवजातशिशोः परीक्षणविधिं आयुर्वेद एवं आधुनिकमतेन वर्णयत । 15
Explain the examination methods of normal child and new born according to Ayurvedic and modern science.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) चूडाकर्म संस्कारस्य शिशोः वृद्धि विकासे च महत्त्वं ।
Importance of Chudakarma Samskara in assessment of growth and development of child.
 - (2) गर्भावस्थायां U.S.G. एवं X-ray अनयोः गर्भस्थशिशोः सुरक्षार्थं महत्त्वं ।
Importance of U.S.G. and X-ray during antenatal period for the fetal-wellbeing.
 - (3) शिशुऔषधमात्रानिर्धारणे आयुर्वेदसिद्धान्तानां महत्त्वम् ।
Importance of Ayurvedic concept of drug dose in children
 - (4) अन्नादावस्था । Annadavastha.

PART – B (50 marks)

4. व्याधिक्रमत्वविषयस्योपरि लेखमेकं लिखित्वा तस्य वर्धनोपायं च लिखत । 15
Write an essay on Vyadhikshamatva and measures to enhance it.
5. मेध्यरसायनं प्रति लेखनं कुरुत । 15
Write an essay on Medhya Rasayana.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) कुमार कल्याण रस । Kumara Kalyana Rasa.
 - (2) कृमिकुठार रस । Krumikuthara Rasa.
 - (3) तुलसी । Tulsi.
 - (4) भूम्यामलकी । Bhumyamalaki.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारम्भिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : KAYACHIKITSA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : कायचिकित्सा

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

- सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. स्वस्थ एवं रोगी अवस्थायां पथ्यापथ्यस्य उपयोगिताम् ।
Write about the Pathyapathya and their importance during health and disease. 15
2. आतुरपरीक्षायाः किं प्रयोजनम् ? त्रिविधपरीक्षाविधिं-आयुर्वेद एवं आधुनिक चिकित्सा विज्ञान मतानुसारेण सामञ्जस्यपूर्वकं सविस्तरं वर्णयत ।
What is the importance of Atur Pariksha ? Describe the clinical importance of Trividha Pariksha with comparative factors as per Ayurved and modern medicine. 15
3. टिप्पणी कार्या - Write Short notes 20
 - (1) दशविधपरीक्षा-महत्वं एवं उपयोगिताम् । Importance and utility of Dashavidha Pariksha.
 - (2) षड्विध उपक्रम । Shadvidha Upakrama.
 - (3) यूनानि एवं सिद्ध चिकित्साशास्त्रस्य मूलभूत सिद्धान्तः ।
Basic Principles of Unani and Siddha medicine.
 - (4) क्रियाकालस्य प्रकाराणि एवं महत्त्वम् । Types and importance of Kriyakala

PART - B (50 Marks)

4. प्रमेहरोगस्य कारणानि, प्रकारान्, लक्षणानि लिखित्वा, मधुमेहरोगस्य हेतु, लक्षण, सम्प्राप्ति एवं आधुनिक विज्ञानमतानुसारेण मधुमेह रोगस्य (Diabetes Mellitus) रोगस्य सम्प्राप्ति विलिख्य तस्य प्रचलितायुर्वेदीय औषधानामुपयोगं सविस्तरं लिखत ।
Write in detail the causes, types and symptoms of Prameha Roga and mention the causes, symptoms and pathogenesis of Madhumeha as well as pathogenesis of Diabetes Mellitus and commonly used preparation for it in Ayurveda. 15
5. अधोलिखितानां प्रचलितानां आयुर्वेदौषधानां प्रमुख घटकद्रव्याणि रोगाहरत्वं एवं कर्माणि च लिखत ।
Write the main ingredients, indications and medicinal actions of below mentioned common Ayurvedic preparations. 15
 - (1) अमृतारिष्ट - Amrutarishta
 - (2) श्वासकुठार रस - Shvasakuthar Rasa
 - (3) रसमाणिक्य - Rasamanikya
 - (4) हिंग्वष्टक - Hingvashtaka
 - (5) पथ्यादि क्वाथ - Pathyadi Kwatha
6. टिप्पणी कार्या - Write Short notes 20
 - (1) Vascular doppler studies - Basic Principles and utility
 - (2) X - Ray of chest - Basic Principles and utility.
 - (3) C.T. SCAN - Basic Principles and utility.
 - (4) Management of Acute sever Asthama as per Ayurvedic and modern science.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : PANCHAKARMA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : पंचकर्म

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. शिर्षण्य तंत्रिकायां शारीरिक परीक्षणस्य पद्धतयः सविस्तरः वर्णयत । 15
Describe the methods of physical examinations of cranial nerves in detail.
2. आमवात-संधिवात-वातरक्तानां शास्त्रीयदृष्ट्या व्यवच्छेदक निदानं वर्णयित्वा 15
अष्टविधपरीक्षायाः व्यावहारिक उपयोग वर्णयत ।
Write classical differential diagnosis of Amavata-Sandhivata and Vatarakta with applied aspects of Ashtavidha Pariksha.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) चिकित्सा एवं तस्य वर्गीकरण । Chikitsa and its classification.
 - (2) जानुसंधेः व्यावहारिक शारीररचना । Applied anatomy of knee joints.
 - (3) इलेक्ट्रोकार्डियोग्राफस्य चिकित्सकीय विवरणम् । Interpretation of ECG.
 - (4) अन्नवहस्रोतस्य परीक्षणः । Examination of gastro-intestinal tract.

PART – B (50 marks)

4. स्वस्थ एवं रुग्ण अवस्थायां पंचकर्मस्य महत्त्वं सोदाहरणं संक्षिप्तरूपेण वर्णयत । 15
Write about the importance of Panchakarma in healthy and diseased condition with examples in brief.
5. शोधन विषये पूर्वकर्मस्य उपयोगितां एवं महत्त्वं शास्त्रोक्त उदाहरण सहितं विशदयत । 15
Describe about the utility and importance of Purvakarma in Shodhana with classical references in detail.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) शोधन विषये अग्नि एवं कोष्ठ निर्धारणम् ।
Applied aspect of Agni and Koshtha in shodhana.
 - (2) संसर्जनक्रमः एवं परिहारकालः ।
Samsarjanakramah and Pariharakalah.
 - (3) नव्यरूपेण पंचकर्म उपयोगि यंत्रादी निर्माणम् ।
Modification of various equipments and instruments used in Panchakarma.
 - (4) शोधन विषये विरेचन कर्मस्य कार्मुकत्वम् ।
Mode of action of Virechana Karma in the context of Shodhana.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : PRASUTI AVUM STRI ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : प्रसुतितंत्र एवं स्त्रीरोग

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. आर्तवस्य परिभाषा महत्वं च वर्णयित्वा, अष्टआर्तवदुष्टि के, तस्य दुष्टि लक्षण एवं चिकित्सां च सविस्तरं वर्णयत।
Define and describe the importance of Artava, eight type Artava Dushti and its management. 15
2. आयुर्वेद वर्णित गर्भावस्थायां पथ्यापथ्यस्य महत्वं सविस्तरम् वर्णनं कुरु।
Write in brief the importance and implimentation of diet during pregnancy. 15
3. टिप्पणी कार्या - Write Short note 20
- (1) उत्तर बस्ति - Uttara Basti.
- (2) योनिवर्ति - Yonivarti.
- (3) अशोकारिष्ट - Ashokarishta.
- (4) चन्द्रप्रभावटि - Chandraprabhavati.

PART - B (50 Marks)

4. स्त्रीप्रजनन संस्थानस्य वैकारिक विकासः वर्णयत।
Describe abnormal development of female reproductive system. 15
5. प्राच्यपाश्चात्यमतानुसारेण अस्थायि गर्भनिरोध विधि वर्णनं कुरु।
Describe temporary contraceptive measures both Ayurvedic and modern point of view. 15
6. टिप्पणी कार्या - Write Short note 20
- (1) कन्यायां शरीरे क्रियात्मक परिवर्तन।
Physiological changes during puberty in female.
- (2) गर्भोदकस्य कार्याः - Functions of amniotic fluid.
- (3) गर्भाधान - Fertilization / conception.
- (4) स्त्रीरोगे प्रयुज्यमानाः नैदानिक पद्धतियाँ
Diagnostic techniques used in gynecology.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : RASA SHASTRA & BHAISHAJYA KALPANA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : रसशास्त्र - भैषज्यकल्पना

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. “शोधनम्” इत्यस्य विस्तारेण वर्णनं कृत्वा तस्य विभिन्नविधीन्; तेषां प्रभावं सोदाहरण 15
वर्णयत् ।
Discuss in detail about Shodhana, its various methods along with examples and
the possible effects on the material.
2. अवलेह कल्पनायाः किम् सिद्धान्तं प्रतिपादयत अस्य वर्तमान सन्दर्भे काः महत्त्वं 15
वर्णयत ।
What is the concept of Avaleha Kalpana and how it is beneficial in present era ?
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(1) शाङ्गधर संहिता । Sharangadhara Samhita.
(2) रसचिकित्सा । Rasa Chikitsa.
(3) कषाय कल्पना । Kashaya Kalpana.
(4) मारण परिभाषायाः एवं भस्म वर्ण ।
Define the Marana and colour of Bhasma.

PART – B (50 marks)

4. औषध मानकीकरणे उन्नत-प्रयुक्तेः प्रयोजनं प्रयोगं च द्वैदाहरणं विवेच्यताम् । 15
Explain the need and use of sophisticated technology in drug standardization
with two suitable examples.
5. आयुर्वेदीक फोर्मुलरि एण्ड आयुर्वेदीक फार्माकोपिया अस्य विषयस्य विवेचनं कुरुत; 15
औषध पद्दयौगिके फार्माकोपिया इति कथं उपयोगि भवेषु ।
Write about Ayurvedic formulary & Ayurvedic pharmacopeia and how
pharmacopeia is beneficial to drug industry ?
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(1) एक्युट टोक्सिसिटी । Acute toxicity.
(2) क्लासिकल ड्रग । Classical drug.
(3) नानो टेकनोलोजी । Nano technology.
(4) एडवर्स ड्रग रिएक्सन । Adverse drug reaction.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : SHALAKYA – DANTA AVUM MUKHA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शालाक्य - दंत एवं मुखरोग

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. मुखस्वस्थवृत्तस्य आयुर्वेदः शास्त्रमतेन विशदः वर्णनं कुरुः । 15
Describe in detail the concept of oral hygiene in Ayurveda.
2. मुखरोगेषु दोषधातुऽग्निमल सिद्धान्तानाम् प्रायोगिक पक्षं प्रतिपाद्यतः । 15
Give the applied aspects of Dosha-Dhatu-Mala-Agni concepts in the treatment of Mukha Roga.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) खदिरादिवटीः । Khadiradivati.
 - (2) मुखप्रतिसारणं । Mukhapratisarana.
 - (3) दन्तपूरणम् । Dental filling.
 - (4) दन्तमूलदन्तश्च संज्ञाहरम् । Dental Block.

PART – B (50 marks)

4. मुखगुहायाः प्रत्यांगानाम् क्रियां वर्णयत् । 15
Describe physiology of Oro-dental cavity structures.
5. मुखरोग विनिश्चयोपयोगि आधुनिकः उपकरणानि वर्णयत् । 15
Describe advanced diagnostic techniques and equipment in oro-dental practice.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) मन्यास्तम्भ । Manya Stambha.
 - (2) मुखगत विसर्प । Herpes Oris.
 - (3) कृमिदन्त । Dental Caries.
 - (4) तुंडिकेरी । Tonsillitis.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : SHALAKYA - NETRA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शालाक्य - नेत्ररोग

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. नेत्ररचनाशारीरे पटलः विषयक विस्तृत तार्किक च विवेचनं कुरुः, अस्य प्रायोगिक 15
पक्षश्चऽपि प्रस्तुतयाम् ।
Detail the critical explanation of Patala in Netra Shareera and give applied aspect
too.
2. एकांग शोफस्य त्रिऽवस्थानां विशदविवेचनं कुरुः व्रणस्य शुद्धाशुद्धावस्थानाम् लक्षणांनां 15
अपि विलिखः ।
Detail the three phases of localized swelling/inflammation and write also the
features of Shudha and Ashudha Vrana.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) चंद्रोदयवर्ति गुणधर्मप्रयोग । Pharmacodynamics of Chandrodayavarti.
 - (2) नेत्रक्रियाकल्पानाम् प्रयोगिक वर्गीकरणं ।
Applied/clinical classification of Netra Kriyakalpas.
 - (3) नेत्रतारका विस्फारक औषधिनाम् गुणधर्म प्रयोगविज्ञान ।
Pharmacodynamics of mydratics.
 - (4) निर्जिवाणुकरण विधिनाम परिचय । Methods of sterilization.

PART – B (50 marks)

4. प्राचीनार्वाचीन शास्त्रानुसारेण नेत्रचक्षुश्च क्रियाशारीरं वर्णयत् । 15
Describe physiology of eye and vision as per ancient and modern text.
5. Bio medical waste इत्यस्य व्यवस्थापन किदृशं क्रियते तद् वर्णयत् । 15
Describe how to handle bio medical waste.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) स्लिटलैम्प परीक्षणम् । Slit lamp examination.
 - (2) रेटिनोस्कोपी । Retinoscopy.
 - (3) दृष्टिपथ । Visual pathway.
 - (4) नेत्रचिकित्सायाः व्यवहारायुर्वेदिय पक्ष ।
Medico legal aspects of ophthalmic practice.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : SHALAKYA – SHIRO – NASA – KARNA AVUM KANTHA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शालाक्य - शिरो-नासा-कर्ण एवं कण्ठरोग

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. आयुर्वेदशास्त्रेषु वर्णितः नासाकर्णश्च शारीरं वर्णयत् । 15
Explain the Karna and Nasa Sharira as per classical description in Ayurevda.
2. कर्णपालीसंधान शल्यकर्मैः अग्रोपरणीयम् विवेच्येतः । 15
Explain the preparative, operative and post-operative procedures in ear lobule repair.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) प्रतिमर्शनस्य । Pratimarsha Nasya.
 - (2) शिरोधाराः । Shirodhara.
 - (3) व्रणितोपासनाः । Post-operative care.
 - (4) रसायन निर्जिवाणुकरणविधिः । Chemical sterilization.

PART – B (50 marks)

4. नासायाः paranasal sinuses श्च इत्यस्य व्यवहारोपयोगि शारीरं वर्णयत् । 15
Describe applied anatomy of nose and paranasal sinuses.
5. कर्णं तत् सम्बन्धिश्च अवयवानां क्रियायाः वर्णनं कुरुत् । 15
Describe physiology of ear and related structures.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) कंठप्रदेशे सामान्येनोपलब्ध आत्ययिक स्थितयः । Common emergencies of throat.
 - (2) शिरस्य महत्त्वम् । Importance of head.
 - (3) प्रतिश्यायः । Rhinitis.
 - (4) कर्णस्त्रावः । Discharge from ear.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : SHALYA – KSHARA KARMA AVUM ANUSHASTRA KARMA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शल्य - क्षारकर्म एवं अनुशस्त्रकर्म

दिनांक: २६.०६.२०१३

समय: ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. सुश्रुतसंहितानुसारेण क्षारपाक विधेः प्रतिपादनं कुरुत।
Explain the Ksharapaka vidhi as per Sushruta Samhita. 15
2. शल्य विकृतिषु जलौकावचारणां विधिं वर्णयत् अस्याः चिकित्सादृष्ट्या उपादेयताश्च वर्णनं कुरुत।
Explain the methodology of Leech application and its clinical utility in surgical diseases. 15
3. टिप्पणी कार्या - Write Short note 20
 - (1) सुश्रुतसंहितानुसारेण दहनोपकरणानि तथा तेषां चिकित्सा दृष्ट्या उपादेयतां च वर्णयत।
Sushruta Samhita's Dahanopakaranani and their applied aspects.
 - (2) दशविध-रोगी परीक्षायाः उपादेयता।
Applicability of Dashavidha Rogi Pariksha.
 - (3) CAT स्केनिंग - CAT Scanning.
 - (4) प्लुष्ट-दग्धस्य चिकित्सा। - Treatment of Plushta Dagdha.

PART - B (50 Marks)

4. रक्तमोक्षणस्य सिद्धान्तान् प्रयोगनिर्देशान् तथा विविध भेदांश्च सविस्तरं वर्णयत।
Describe the principles of Rakta Mokshana, its types and indications in detail. 15
5. अष्टविधशस्त्रकर्मणां विवेचनं कुरुत।
Describe the Ashtavidha Shastra Karma in detail. 15
6. टिप्पणी कार्या - Write Short note 20
 - (1) कुशा। - Splint.
 - (2) प्रतिसारणीय क्षारः। - Pratisaraniya Kshara.
 - (3) पथ्यापथ्य। - Pathya-Apathya.
 - (4) क्षारपिचु। - Kshara Pichu.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा जून-२०१३

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – JUNE-2013

PAPER-II : SHALYA - SAMANYA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शल्य - सामान्य

दिनांकः २६.०६.२०१३

समयः ६.०० तः १२.००

शनिवासरः

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

PART – A (50 marks)

1. 'शल्य' इति पदस्य निरुक्तिं कुरु । शल्यतंत्रं परिभाषयन् शल्यतंत्रस्य सापेक्षस्वरूपस्य 15
व्यावहारिक विवेचनां कुरु ।
Define Shalya Tantra with etymological derivation of word "Shalya" and write
the propagational applied aspect of Shalya Tantra.
2. सुदृढैः तर्कैः शल्यतंत्रस्य वर्तमानकालिकीं उपादेयतां प्रतिपादयन् अस्य महत्त्वस्य विवेचनां 15
कुरु ।
Explain the importance of Shalya Tantra and its principles in present time with
concrete reasoning.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) शल्यतन्त्रदृष्ट्या अर्शविकृतिः । Surgical pathology of Haemorrhoids.
 - (2) वंक्षण-आन्त्रवृद्धेः रचनाशारीरपरक व्यावहारिकी विवेचना ।
Applied anatomy of inguinal hernia.
 - (3) MRI इति परिक्षणस्य उपयोगितां । Utility of MRI in diagnosis.
 - (4) अष्टविधं रोगी परीक्षणम् । Ashtavidha Rogi Pariksha.

PART – B (50 marks)

4. विभिन्नप्रकाराः यंत्र-शस्त्रस्य निर्जीवाणुकरणविधैः वर्णयत । 15
Describe the method of sterilization of different equipments and instruments
5. "क्षारादग्निर्गरीयान् क्रियासु व्याख्यातः..... ।" 15
उपर्युक्तं श्लोकं सप्रसंगेन वर्णयित्वा अनुशस्त्रस्य चिकित्सायां प्राधान्यं सुवित्सरेण लिखत ।
Describe the above Shloka with reference and importance of Anu-Shastra in
treatment
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (1) क्षारसूत्रं । Kshara Sutra.
 - (2) पंचकर्म एवं शल्यचिकित्सा । Panchakarma and surgery.
 - (3) स्थानिक संज्ञाहरणं । Local anaesthesia.
 - (4) सिरावेधं । Venepuncture.
